

Türk toplumunda yenilik ve değişim ihtiyacı, Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde yapılan ıslahatlara rağmen açıkça hissedilmeye başlamıştı. 1789 Fransız İhtilali ile ortaya çıkan eşitlik, özgürlük, milliyetçilik, insan hakları, demokrasi gibi kavramlarla ve sanayileşmenin getirdiği sömürgecilikle karşı karşıya kalan Osmanlı Devleti'nin Avrupalılar karşısındaki gerilemesi giderek hızlandı.

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı sonucunda yıkılması ve Milli Mücadele'nin kazanılmasıyla kurulan yeni Türk Devleti'nde çağın ve toplumun ihtiyaçlarına cevap veremeyen kurumları kökten değiştirmeyi amaçlayan bir yenileşme süreci başlatıldı. Türk milletinin ihtiyaçlarından doğan Türk inkılabı ile milli egemenlik ve milli bağımsızlık birlikte gerçekleştirilmiştir.

Bir taraftan işgal kuvvetlerine karşı mücadele edilirken diğer taraftan da birçok alanda kurumların çağdaş hale getirilmesine çalışılmıştır. Yeni Türk Devleti'nde yapılan inkılapları siyasi, hukuk, **eğitim** ve **kültür**, sosyal, ekonomik ve sağlık gibi ana kategorilerde toplamak mümkündür.

5dk'da Siyasi Alanda İnkılaplar

Kısaca Konu Başlıkları

- Saltanatın Kaldırılması (1 Kasım 1922)
- Ankara'nın Başkent Oluşu (13 Ekim 1923)
- Ankara'nın Başkent Yapılmasının Nedenleri
- Cumhuriyetin ilanı (29 Ekim 1923)
- Cumhuriyetin İlan Edilmesinin Nedenleri
- Halifeliğin Kaldırılması (3 Mart 1924)
- 1924 Anayasası
- Siyasi alanda yapılan inkılaplar hangileridir? Kısaca
- Siyasi alanda yapılan inkılapların sonuçları nelerdir?

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.TR sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

Saltanatın Kaldırılması (1 Kasım 1922)

Saltanatın Kaldırılması

Bir ülkede yönetme hakkının tek bir hanedanda toplandığı yönetim sistemine saltanat denir. Saltanat sisteminde ülke yönetimi genellikle babadan oğula geçer ve iktidar tek bir kişide toplanır. Bu tarz yönetimler monarşi, padişahlık veya krallık olarak adlandırılır. Osmanlı Devleti de kuruluşundan yıkılışına kadar saltanat sistemi ile yönetilmiştir.

Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı'ndan yenik ayrılmasıyla Anadolu'da işgalcilere karşı, Milli Mücadele hareketi başlatılmıştı. 20 Ocak 1921'de BMM'nin açılmasıyla kurulan yeni Türk Devleti'nin ilk anayasasında egemenliğin millete ait olduğu belirtiliyor. Ancak şartlar uygun olmadığı için milli egemenliğin önünde önemli bir engel olan saltanat henüz kaldırılmamıştı.

İtilaf Devletleri, Mudanya Ateşkes Antlaşması'ndan sonra Lozan Konferansı'na TBMM Hükümeti ile birlikte İstanbul Hükümeti'ni de davet etmişlerdi. Amaçları Türk tarafı arasındaki görüş ayrılıklarından yararlanarak siyasi çıkarlar elde etmektir. Osmanlı Hükümeti'nin daveti kabul etmesi ve konferansa katılma arzusu Milli Mücadele'nin ruhuna aykırıydı.

Sadrazam Tefik Paşa TBMM'ye bir telgraf çekerek Lozan Konferansı'nda iş birliği yapmak

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

istiyordu. Bu telgraf mecliste büyük tepkilere yol açtı ve saltanatın kaldırılmasının önemli bir gerekçesi oldu. Saltanatın kaldırılması konusu mecliste büyük tartışmalara yol açtı.

Mustafa Kemal Paşa mecliste yaptığı konuşmada milletin kendi çabasıyla hakimiyeti ele aldığını ve saltanatın kaldırılması gerektiğini belirtti. Konuşmasında İslam tarihinden örnekler vererek halifelik ve saltanatın ayrılabilceğini söyledi.

TBMM'de 1 Kasım 1922'de kabul edilen bir kanunla, halifelik ve saltanat birbirinden ayrıldı ve saltanat kaldırıldı. Saltanatın, 16 Mart 1920 tarihinde İstanbul'un İtilaf Devletleri'nce işgalinden itibaren sona erdiği kabul edildi. Bu kararın ardından Sadrazam Tevfik Paşa başkanlığında 4 Kasım'da son toplantısını yapan İstanbul Hükümeti istifasını padişaha sundu.

5 Kasım'da TBMM Hükümeti'nin İstanbul'daki temsilcisi Refet (**Bele**) Paşa tüm bakanlık müsteşarlarını toplayarak her türlü faaliyete son vermelerini tebliğ etti. 7 Kasım'da Babıali'deki başkanlık dairesi resmen boşaltıldı ve Osmanlı Devleti'nin resmi gazetesi olan Takvim-i Vekayi'nin yayınına son verildi.

17 Kasım 1922'de son padişah Mehmet Vahdettin bir İngiliz gemisi ile İstanbul'dan ayrıldı. Bu **olay** üzerine Osmanlı hanedanından Abdulmecit Efendi Meclis tarafından halife seçildi.

Saltanatın kaldırılması şu sonuçları ortaya çıkardı:

- Osmanlı Devleti resmen sona erdi.
- Milli egemenliğin önündeki en önemli engel kaldırıldı.
- Ülke yönetimindeki iki başlılık sona erdi.
- TBMM Tükiye'de tek yasal otorite haline geldi.
- Laiklik konusunda ilk adım atıldı.
- İtilaf Devletleri'nin Lozan Konferansı'nda ikilik çıkarmalarına izin verilmedi.

Detaylı bilgi için "**Saltanatın kaldırılması**" başlıklı konuya göz atabilirsiniz.

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

Ankara'nın Başkent Oluşu (13 Ekim 1923)

Ankara'nın Başkent Oluşu

Milli Mücadele'nin hazırlık sürecinde gerçekleştirilen kongre ve genelgelerle Türk milleti kendi geleceği konusunda karar verme yetkisini eline almıştı. 27 Aralık 1919'da Temsil Heyeti'nin Ankara'ya geçmesiyle burası Milli Mücadele'nin merkezi olmuştu.

23 Nisan 1920'de Büyük Millet Meclisinin Ankara'da açılmasıyla yeni Türk Devleti'nin temelleri atılmıştı. **Lozan Barış Antlaşması**'nin imzalanmasından sonra İtilaf Devletleri İstanbul'dan çekildi ve şehrin işgalden kurtarılması ile yeni devletin başkentinin neresi olacağı tartışılmaya başlandı. Saltanat yanlıları İstanbul'un başkent olarak kalmasını istiyordu.

Başkent tartışmaları sürerken Mustafa Kemal Paşa Mayıs 1919'da İstanbul'dan Anadolu'ya hareketinden önce Padişah Mehmet Vahdettin ile yaptığı görüşmede ilginç bir ayrıntıyı fark eder. O ayrıntı, konuşurken padişahın gözlerinin ikide bir sarayın penceresinden görünen düşman gemilerine kaymasıdır.

Mustafa Kemal, 16 Ocak 1923'te İzmit'te gazetecilere verdiği demeçte bu hatırası

ile ilişkili olarak başkent konusundaki düşüncesini açıklar ve "**...Bir geminin**

topundan telaşa düşecek bir yerde, İstanbul'da, Hükümet merkezi

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link

verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

olmaz..." der.

(Bilal N. Şimşir, Ankara'nın Başkent Oluşu, ss.198-199)

Bu sözlerinden de anlaşıldığı gibi Mustafa Kemal Paşa, daha 1919'da Samsun'a çıkmadan bu konuyu kafasına koymuştur. Sırası gelince başkent, İstanbul'dan Ankara'ya taşınacaktır.

Ankara'nın Başkent Yapılmasının Nedenleri

İsmet Paşa ise Ankara'nın başkent yapılmasının nedenleri ile ilgili olarak şunları söylemektedir: **"Lozan'da Batı aleminin delegeleriyle görüşüyorum. Bunlar İstanbul Hükümeti'ni tanıyan insanlar ve yeni devletin o muhitin insanlarına göre kurulmasını arzu ediyorlar. Bunu her hallerinden anlıyorum. Her konuşmamızda Hükümet merkezi konusu geçiyor.**

Ankara'da kalacak mısınız, kalınabilir mi, sonra nasıl olacak" Bana hep bunları soruyorlar. Ankara'da kalırsanız biz oraya nasıl gideriz, diyorlar. Bunların hepsi benim her gün içinde bulunduğum muhitin sözleri.

Dış alemin görüşü, düşüncesi ve telkinleri böyle. Bizim açımızdan meselenin daha önemli ve değişik cepheleri var. Bir defa Boğazlar askeri bakımdan tamamıyla açık, tamamıyla emniyetsiz. Bu vaziyetteyiz.

Lozan Antlaşması'yla elde edebildiğimiz neticeler ve tarihi şartlar bizi endişeye sevk ediyor. Ayrıca Anadolu'nun ortasında bulunarak ve bir Anadolu Hükümeti olarak yeni devleti çalıştırmak istiyoruz...Ankara'nın Hükümet merkezi olmasıyla ilgili önerenin meclisten geçirilmesi esaslı bir karardır. Yeni devletin politikasına, ideallerine yazılı bir yön veren, kesin, fiili bir adımdır..."

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

(Hamza Erođlu, Atatürk ve Cumhuriyet, ss.58-59)

İşgalci güçlere karşı yürütölen bağımsızlık savaşı Ankara'dan yönetilmişti. Bu gelişmeler Ankara'nın fiilen Hükümet merkezi niteliği kazanmasını sağlamışti. Saltanatın kaldırılmasından sonra başkent in neresi olacağı tartışmaları başlamışti.

İstanbul'un yeni Türk devletinin başkenti olması stratejik açıdan uygun değildi. Başkentin ölkenin orta kısımlarında bulunması güvenlik açısından daha uygundu. Ankara'nın jeopolitik, stratejik ve coğrafi konumu, Ankara ve çevre halkının Milli Mücadele'ye verdiği destek, Ankara'da oluşan Kuva-yı Milliye ruhu, İstanbul'un siyasi çevresine karşı duyulan güvensizlik, Ankara'nın başkent seçilmesinde etkili olmuştur.

Dışışleri Bakanı İsmet (İnönü) Bey ve 14 milletvekili 9 Ekim 1923'te tek maddelik **“Türkiye Devleti'nin başkenti Ankara'dır.”** şeklinde bir kanun teklif hazırlayarak meclise sundular. Bu kanun teklifinin mecliste 13 Ekim 1923 tarihinde kabul edilmesi ile Ankara, Türkiye'nin başkenti oldu. Mustafa Kemal'in ifadesiyle artık **“Ankara başkentti ve ebediyen başkent olarak kalacaktı.”**

Cumhuriyetin ilanı (29 Ekim 1923)

Cumhuriyetin ilanı

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntölenmesi yasaktır.

Milli Mücadele'nin ilk yıllarından itibaren Mustafa Kemal Paşa yakın arkadaşlarına yönetim şeklinin değişeceğini ve milli egemenliğe dayalı bir yönetim kurulacağını sıklıkla vurgulamıştır.

Erzurum Kongresi sırasında Mazhar Müftü (**Kansu**) ile Mustafa Kemal arasında şu konuşma yaşanmıştır:

7-8 Temmuz 1919 sabaha karşı tarihini sayfanın üzerine yazdığımı görünce:

- Pekala.. yaz!. Diyerek devam etti.
- Zaferden sonra şekli Hükümet cumhuriyet olacaktır. Bunu size daha önce de bir sorunuz sebebiyle söylemişim. Bu bir.

İki. Padişah ve hanedan hakkında zamanı gelince icap eden muamele yapılacaktır..."

(M. Müft Kansu, Erzurum'dan Ölümüne Kadar Atatürk'le Beraber, s.130)

23 Nisan 1920'de **Büyük Millet Meclisinin açılması** ile millet egemenliğine dayalı yeni bir Türk Devleti'nin temelleri atılmıştı. Kurulan bu devlet milli egemenlik ilkesine ve parlamenter rejime dayalı bir devlettir. Dönemin şartları uygun olmadığı için henüz rejimin adı konulamamıştı. Mustafa Kemal, inkılapları yeri ve zamanı geldiğinde yürürlüğe koymak istemiştir.

Bu konuda disiplinli, kararlı ve sabırlı hareket etmiştir. Lozan görüşmelerinin kesintiye uğradığı günlerde 1 Nisan 1923'te TBMM seçimlerinin yenilenmesine karar verildi. 11 Ağustos 1923'te II. TBMM açıldı. Seçilen milletvekillerinin büyük çoğunluğu bir an önce inkılapların gerçekleştirilmesini istiyordu.

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

Yeni Meclis ilk iş olarak Lozan Barış Antlaşması'nı onaylamış ve İstanbul, TBMM yönetimine girmişti. 13 Ekim 1923'te ise Ankara başkent ilan edildi. Bu gelişmeler cumhuriyetin ilanı için gerekli ortamı hazırlamıştır.

Cumhuriyetin İlan Edilmesinin Nedenleri

- TBMM'nin açılması ve milli egemenliğe dayalı bir devletin kurulması
- Devletin adı ve rejiminin henüz belirlenmemiş olması
- TBMM başkanının devlet ve Hükümet başkanı olması nedeniyle devlet başkanlığı sorununun yaşanması
- Meclis Hükümeti sistemi nedeniyle Hükümetin kurulmasında zorluklar yaşanması ve yürütme işlerinin aksaması
- 1923 yılı sonbaharında Fethi (**Okyar**) Bey Hükümeti'nin istifası ve yeni Hükümetin kurulamaması nedeniyle Hükümet bunalımlarının ortaya çıkması.

Mustafa Kemal cumhuriyetin ilanı konusunda şartların olgunlaşmasını beklemiş, rejim sorununu ve diğer sorunları ortadan kaldırmak için cumhuriyetin ilanını gerekli görmüştür.

28 Ekim 1923'te Çankaya Köşkü'nde yapılan bir toplantıda "**Efendiler, yarın cumhuriyeti ilan edeceğiz.**" dedi ve İsmet Paşa ile birlikte anayasada yapılacak değişikliklerle ilgili önerge hazırladı. Hazırlanan yasa teklif 29 Ekim 1923'te TBMM'de oy birliği ile kabul edildi. Böylece cumhuriyetin ilanı gerçekleşmiş oldu.

Osmanlı Devleti'nin son resmi **tarih** yazarı, eğitimci, siyasetçi ve devlet adamı Abdurrahman Şeref Efendi cumhuriyetin ilanı ile ilgili şunları söylemiştir:

"Hükümet şekillerinin sayılmasına lüzum yok. Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir, dedikten sonra kime sorarsanız sorunuz bu, cumhuriyettir. Doğan çocuğun adıdır. Ama, bu ad, bazılarına hoş gelmezmiş, varsın gelmesin."

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

(www.dhgm.meb.gov.tr)

Cumhuriyetin ilanıyla:

- Yeni Türk Devleti'nin rejimi cumhuriyet olarak belirlendi.
- Devletin adı Türkiye Cumhuriyeti oldu.
- Cumhurbaşkanlığı makamı oluşturularak devlet başkanlığı sorunu çözüme kavuşturuldu.
- Meclis Hükümeti sisteminden kabine sistemine geçildi.
- Başbakanlık makamı oluşturuldu.
- Mustafa Kemal Paşa Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk cumhurbaşkanı seçildi. İlk cumhuriyet Hükümetini kurma görevi ise İsmet (**İnönü**) Paşa'ya verildi. Fethi (**Okyar**) Bey de TBMM başkanlığına seçildi.

Halifeliğin Kaldırılması (3 Mart 1924)

Halifeliğin Kaldırılması

Hız. Muhammed'in vefatından sonra İslam devletini yöneten devlet başkanlarına halife denilmekteydi. İlk dört halife seçimle iş başına gelmiş, **Emeviler Dönemi**'nde ise halifelik babadan oğula geçen saltanata dönüştürülmüştür. Emevilerden sonra Abbasiler ve bazı Müslüman devlet yöneticileri kendilerini halife olarak tanımlamışlardır.

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

Osmanlı padişahlarından bazıları, özellikle devletin son dönemlerinde Müslümanlar üzerinde siyasi nüfuz elde etmek için bu unvanı kullanmıştır. Devletin dağılma döneminde Müslüman unsurları bir arada tutabilmek amacıyla İslamcılık politikasına ağırlık verilmiştir. I. Dünya Savaşı'nda Müslüman Arapların bir bölümü Osmanlı halifesinin "**Cihad-ı Ekber**" ilanına rağmen İngilizlerle birlikte hareket ettiler. Bu durum halifeliğin Müslümanlar üzerindeki etkisinin oldukça zayıfladığını ortaya koymuştur.

TBMM'de kabul edilen bir kanunla 1 Kasım 1922'de halifelik, saltanattan ayrılarak saltanat kaldırıldı. Meclis, Osmanlı hanedanından Abdülmecid Efendi'yi yetkileri son derece sınırlandırılmış olarak halife seçmişti. Abdülmecid Efendi sadece Müslümanların halifesi unvanını kullanacaktı.

Fakat halife bir süre sonra devlet başkanı gibi davranmaya başladı. Cuma selamlıkları düzenliyor ve yabancı devlet temsilcileriyle iletişim kurmaya çalışıyordu. Hatta bazı milletvekilleri Rauf Bey başkanlığında halifeyi ara sıra ziyaret ediyorlardı. Bu nedenle halifeliğin kaldırılması konusu mecliste tartışmalara neden olmuştur.

3 Mart 1924 tarihinde TBMM'de kabul edilen bir kanunla halifelik kaldırıldı. Aynı gün kabul edilen diğer kanunlar ile Şeriye ve evkaf vekaleti kaldırıldı. Bu kurumun yerine Diyanet işleri başkanlığı ve Vakıflar genel müdürlüğü kurularak başbakanlığa bağlandı. Böylece din işleri siyasetin dışında tutularak laik devlet anlayışının yerleştirilmesi için önemli bir aşama daha kaydedildi.

Yine aynı gün çıkarılan bir başka kanunla Erkan-ı Harbiye Vekaleti kaldırılarak Genel Kurmay Başkanlığı kuruldu ve ordunun siyasetten ayrı tutulması sağlandı. 3 Mart 1924'te Tevhid-i Tedrisat Kanunu kabul edilmiş ve öğretim birliğinin sağlanması yolunda önemli bir adım atılmıştır.

Aynı gün çıkarılan başka bir kanunla Osmanlı hanedanı yurt dışına sürgün edilmiştir. Halifeliğin kaldırılması ve çıkarılan diğer kanunlarla demokratik, laik ve çağdaş devlet

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

anlayışının oluşturulması yönünde önemli bir adım atılmıştır.

Halifeliğin kaldırılmasıyla:

- Laikliğe geçişin en önemli aşaması gerçekleştirildi.
- Saltanatın bir uzantısı olarak görülen halifeliğin kaldırılması devlet merkezindeki iki başlılığın ortadan kaldırılmasını sağladı.
- İnkıpların gerçekleştirilmesi için elverişli bir ortam hazırlandı.
- Milli egemenlik anlayışı pekiştirildi.

1924 Anayasası

1924 Anayasası

Cumhuriyetin ilanı ve halifeliğin kaldırılmasından sonra 1921 Anayasası'nın değiştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştı. Milli Mücadele Dönemi'nde çıkarılan bu anayasada temel hak ve ödevlerin yer almaması üzerine yeni bir anayasa yapılması çalışmalarına başlanmıştır.

II. TBMM tarafından hazırlanan yeni anayasa, 20 Nisan 1924 tarihinde yürürlüğe girdi. Bu anayasada da egemenliğin kayıtsız şartsız millete ait olduğu belirtildi. Türkiye Devleti'nin yönetim şeklinin cumhuriyet, resmi dilinin Türkçe, başkentinin Ankara olduğu yer aldı.

Böylece 1924 Anayasası'yla devletin yönetim şekli ve demokratik yapısı güvence altına

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

alınmıştır. Toplumun değişen ihtiyaçları ve yapılan inkılaplar doğrultusunda 1924 Anayasası çeşitli değişikliklere uğramış ve 1961 Anayasası'nın kabulüne kadar yürürlükte kalmıştır.

Siyasi alanda yapılan inkılaplar hangileridir? Kısaca

Siyasal alanda yapılan inkılapları kısaca aőağıdaki gibi sıralayabiliriz.

Saltanatın Kaldırılması (1 Kasım 1922)
Ankara'nın Başkent Oluşu (13 Ekim 1923)
Ankara'nın Başkent Yapılmasının Nedenleri
Cumhuriyetin ilanı (29 Ekim 1923)
Cumhuriyetin İlan Edilmesinin Nedenleri
Halifeliğin Kaldırılması (3 Mart 1924)
1924 Anayasası

Siyasi alanda yapılan inkılapların sonuçları nelerdir?

Saltanatın kaldırılması:

Osmanlı Devleti resmen sona erdi.
Milli egemenliğin önündeki en önemli engel kaldırıldı.
Ülke yönetimindeki iki başlılık sona erdi.
TBMM Tükiye'de tek yasal otorite haline geldi.
Laiklik konusunda ilk adım atıldı.
İtilaf Devletleri'nin Lozan Konferansı'nda ikilik çıkarmalarına izin verilmedi.

Cumhuriyet'in ilanı:

Rejim sorunu ortadan kaldırıldı

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.TR sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.

Ulusal egemenlik ilkesi gerçekleştirildi
Devlet başkanlığı sorunu ortadan kaldırıldı
Kabine sistemine geçildi

Halfeliğin kaldırılması:

Eskiye dönüş yolları tıkanmıştır.
Ümmetçi anlayış ortadan kaldırılmıştır.
Laikliğin ilk ve en önemli adımı atılmıştır.
Gelecek inkılaplar için elverişli bir ortam oluşturulmuştur.

İnkılap Tarihi Ders Notları

- Facebook'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- Twitter üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- WhatsApp'ta paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- Pinterest'te paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- Tumblr'da paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- Reddit üzerinde paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- LinkedIn üzerinden paylaşmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)
- Yazdırmak için tıklayın (Yeni pencerede açılır)

Bu PDF içerik Dilimiz.Gen.Tr sitesine aittir ve farklı bir web sitesinde tıklanabilir kaynak link verilmeden paylaşılması / görüntülenmesi yasaktır.